

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

عنوان : امامت امیرالمومنین در سنجش خرد ۳

موضوع : اثبات شجاعت و عدالت علوی

مناسبت : ایام غدیر ۱۴۰۱

کانال منبر آسمانی @m_asemani

سخنرانی : ۳۴۹

غدیر در اندیشه امام خمینی رحمه الله علیه

با توجه به ایام الله غدیر مناسبت است به چند جمله از بیانات بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی پیرامون غدیر خم پردازیم، و از اوج اندیشه و نگاه عمیق ایشان تبعیت کنیم، امام خمینی در مورد غدیر می فرمایند:

● بزرگی عید غدیر، از وجود با برکت علی علیه

السلام است

حضرت امیر مسئله غدیر را ایجاد کرده است. آن وجود شریف که منبع همه جهات بوده است، موجب این شده است که غدیر پیش بیلید. غدیر برای ایشان ارزش ندارد؛ آن که ارزش دارد خود حضرت است که دنبال آن ارزش، غدیر آمده است.^۱

در مورد عظمت عید غدیر بیندیشیم

زنده نگه داشتن این عید نه برای این است که چراغانی بشود و قصیده خوانی بشود و مداحی بشود، اینها خوب است، اما مسأله این نیست. مسأله این است که به ما یاد بدهند که چطور بیلید تبعیت کنیم، به ما یاد بدهند که غدیر منحصر به آن زمان نیست، غدیر در همه احوال باید باشد و روشی که حضرت امیر در این

حکومت پیش گرفته است بلید روش ملتها و دست
اندرکاران باشد.^۲

مرا غدیر نه یک واژه در دل تاریخ
که جان پناه همه رهروان راه خداست

مرا غدیر نه یک روز اختلاف افکن
که همچو چشمه ی مبعث زلال وحدت زاست

(ب) شجاعت و دلیری

دومین شرط و صفتی که اهل سنت در امام لازم می
دانند شجاعت و دلیری او است. این شرط بدین جهت
لازم است که امام قدرت و توانایی کافی را داشته باشد
تا از مملکت و کیان اسلام دفاع کرده و در جنگ ها با
شجاعت و دلاوری، اساس اسلام و دین را حفظ کند.

شجاعت امیرالمومنین

با مراجعه به روایات و صفحات تاریخ به خوبی روشن می شود که چه کسی در جنگ ها در رکاب رسول خدا صلی الله علیه و آله می جنگید و با شهادت از دین خدا حملیت می کرد و هرگز جبهه جنگ را ترک نمی کرد. آری، این امیرالمؤمنین علیه السلام بود که بنا بر باور شیعه و سنی شجاع ترین مردم بود و اساس و پایه های ایمان، به شمشیر او محکم و استوار گردید.

● پرچم اسلام در تمام جنگ ها به دست او برافراشته می شد و هیچ گاه از صحنه نبرد عقب نشینی نمی کرد.

● در هیچ جنگی دیده نشد که از میدان مبارزه و نبرد فرار کند؛ بلکه همواره برای دفاع از اسلام از جان

خود می گذشت و با تمام وجود از رسول خدا صلی
الله علیه و آله حمایت می کرد.

به جرأت می توان گفت که فداکاری ها و جان فـشانی
های حضرت علی علیه السلام آن قدر فراوان است که
از حدّ گفتن و روایت کردن گذشته است؛ بلکه باید با
نگاهی عمیق ببینیم که چگونه آن بزرگوار در جنگ
هایی چون بدر، احد، خیبر، حنین و احزاب از جان خود
می گذشت تا اسلام زنده بماند و به همین جهت تا به
امروز هیچ کس نتوانسته است در شجاعت و دلاوری
آن حضرت، شک و شبهه ای ایجاد کند. و ما فقط از باب
نمونه به این مطلب اشاره می کنیم:

• حاکم نیشابوری در المستدرک علی الصحیحین
حدیثی را به سند صحیح روایت کرده که ابن عباس
گوید: در جنگ حنین تنها کسی که از میدان کارزار

فرار نکرد و در کنار پیامبر خدا صلی الله علیه و آله

می جنگید علی بن ابی طالب علیهما السلام بود^۳

● در جنگ خندق نیز حما سه آفرینی علی علیه السلام معروف است.

● در این نبرد بود که رسول خدا صلی الله علیه و آله آن سخن معروف را فرمود:

لَضْرَبَهُ عَلِيٌّ فِي يَوْمِ الْخَنْدَقِ أَفْضَلُ مِنْ عِبَادَةِ الثَّقَلَيْنِ

۴

یک ضربت علی در جنگ خندق بر عبادت جن و انس برتری دارد.

^۳ المستدرک علی الصحیحین: ۳ / ۱۱۱.

^۴ شرح المواهب اللدنیّه: ۸ / ۳۷۱.

شجاعت عمر و ابوبکر

• هیچ شکی نیست که ابو بکر و عمر در جنگ احد

صحنه نبرد را خالی نموده و فرار کردند.^۵

• ابو بکر و عمر در جنگ خیبر نیز فرار را بر ملندن

ترجیح دادند.^۶

^۵ ر.ک: کنز العمال: ۱۰ / ۴۲۴.

این مطلب چنان قطعی است که پیشوایان اهل سنت نیز به آن اعتراف دارند؛ کسانی چون ابو داود طیالسی، ابن سعد نویسنده الطبقات الکبری، ابو بکر بزار، طبرانی، ابن حبان، دارقطنی، ابو نعیم اصفهانی، ابن عساکر، ضیاء مقدسی و دیگر بزرگان اهل سنت این حقیقت را در کتاب هایشان آورده اند

^۶ همان: ۱۰ / ۴۶۱. این خبر را احمد بن حنبل، ابن ابی شیبه، ابن ماجه، بزار، طبری، طبرانی، حاکم نیشابوری، بیهقی، ضیاء مقدسی، هیثمی و جمع زیادی از اهل سنت ذکر کرده اند. متقی هندی در کنز العمال خبر فرار آن ها را از همه کسانی که نام بردیم روایت می کند

ج) عدالت امیرالمومنین

شرط سومی که اهل سنت برای امام بیان کرده اند، عدالت و دادگری است. ما در این باره احادیث بسیاری داریم که مورد اتفاق میان مسلمانان است، اهل سنت نیز به صحیح بودن آن احادیث اعتراف دارند و تمام آنها شهادت می دهند که عادل ترین مردم در میان اصحاب رسول خدا صلی الله علیه و آله علی بن ابی طالب علیهما السلام است. ما در این زمینه فقط به ذکر دو حدیث اکتفا می کنیم:

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

كَفَى وَ كَفَّ عَلِيٌّ فِي الْعَدْلِ سَوَاءً

دست من و دست علی در عدالت و دادگری یکسان
است.^۷

رسول خدا صلی الله علیه و آله به حضرت علی علیه
السلام فرمود:

یا علی! اخصمک بالنبوه و لا نبوه بعدی و تخصم الناس
بِسَبْعٍ وَلَا يَخُصِمُكَ فِيهَا أَحَدٌ مِنْ قَرِيَشٍ: لَنْتَ أَوْلَهُمْ
إِيمَانًا بِاللَّهِ وَ أَوْفَاهُمْ بِعَهْدِ اللَّهِ وَ أَقْوَمَهُمْ بِأَمْرِ اللَّهِ وَ

^۷ تاریخ مدینه دمشق (شرح حال علی علیه السلام): ۲ / ۴۳۸، حدیث
۹۴۵ و ۹۴۶، تاریخ بغداد: ۸ / ۷۷، در این منبع آمده است: «یدی و ید
علی فی العدل سواء»، کنز العمال: ۱۱ / ۶۰۴، حدیث ۳۲۹۲۱، الریاض
النضرة: ۲ / ۱۲۰، در این منبع آمده است: «کفی و کف علی فی العدد
سواء».

این حدیث را ابن عساکر در تاریخ مدینه دمشق، خطیب بغدادی در
تاریخ بغداد، متقی هندی در کنز العمال، صاحب الریاض النضرة در
مناقب العشرة المبشّرة و دیگران روایت کرده اند

أَقْ سَمَهُمْ بِالِ سَوِيَّةٍ وَأَعَدَّلَهُمْ فِي الرَّعِيَّةِ وَأَبْ صَرَّهُمْ
بِالْقَضِيَّةِ وَأَعْظَمَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ مَزِيَّةً؛

ای علی! تو در همه کمالات با من برابر هستی تنها مقام
نبوت در تو نیست؛ چرا که بعد از من دیگر پیامبری
نخواهد آمد. تو امتیازهایی داری که هیچ یک از قریش
چنین نبودند؛ در میان آن ها نخستین کسی هستی که
به خدا ایمان آوردی، در پیمانی که با خدا بسته ای
باوفاترین آن ها هستی و در میان قریش تنها کسی
هستی که فرمان خدا را اجرا می کنی، تو در تقسیم
کردن اموال بهترین تقسیم کننده ها، در میان مردم
عادل ترین آن ها، در امر قضاوت بیناترین مردم هستی
و برتری تو در نزد خدا بس بزرگ و با عظمت است.^۸

^۸ حلیه الاولیاء: ۱ / ۶۵.

چکیده سخن و نتیجه گیری

گفتیم که با توجه به منابع اهل سنت برای امام سه ویژگی لازم و ضروری است: علم، شجاعت و عدالت. همه مسلمانان درباره این سه ویژگی اتفاق نظر دارند و بر این باورند که کسی که مردم او را به عنوان جانشین پیامبر و امام بعد از او اختیار می کنند باید این سه ویژگی را دارا باشد تا صلاحیت رهبری مردم را داشته باشد و اگر یکی از این ویژگی ها در او نباشد، چنین کسی لایق این مقام نخواهد بود. در میان اصحاب رسول خدا صلی الله علیه و آله این کمالات و فضایل را

این حدیث را ابو نعیم اصفهانی در حلیه الاولیاء، نگارنده الریاض النضره و ابن عساکر نقل می کنند. ابن عساکر این روایت را از عمر بن خطاب نقل می کند که عمر می گوید: کفوا عن ذکر علی... . آنگاه ابن عساکر این فراز از این حدیث را نیز نقل می کند.

تنها در وجود علی بن ابی طالب علیهما السلام می
بینیم و این سه ویژگی در وجود هیچ کس غیر از ایشان
دیده نشده است. علی علیه السلام عالم ترین، شجاع
ترین و عادل ترین مردم در میان اصحاب رسول خدا
صلی الله علیه و آله بوده است و با اثبات برتری آن
حضرت بر دیگران، عقل حکم می کند که علی بن ابی
طالب علیهما السلام از همه امت برای امامت و رهبری
سزاوارتر است.

خداوند متعال در قرآن مجید می فرماید:

أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمْ مَنْ لَا يَهْدِي^۹

آیا کسی که به حق هدایت می کند برای پیروی
شایسته تر است یا آن کس که هدایت نمی شود مگر
هدایتش کنند؟

غدیری ام ، سقیفه ای نیستم

در پی هر خلیفه ای نیستم

خورده گره بند دلم باعلی

غیر علی با دگری نیستم

مست تولای خم حیدرم

غافل از او هیچ دمی نیستم

@m_asemani